

Az erdélyi kopasznyakú tyúkfajták ismertetése és fajtaleírása

Az erdélyi kopasznyakú tyúkra jellemző, hogy nyaka és részben a melle, valamint hasi része is tollatlan. A fejtetőn szintén kevés toll található. Sokféle színváltozatban fordult elő, korábban legelterjedtebb a fehér volt. Testalkata hasonlít a magyar tyúkéra, de annál nagyobb törzsű, hosszabb és tojásdad alakú, melle kerek, mint a vadmadaraké. Szárnya hosszabb és hegyesebb.

Az erdélyi kopasznyakú tyúkfajtákat a 20. század első felében még elsőrendű gazdasági tyúkként tartották nyilván. Rendkívül edzettek, erősek és ellenállóak. Gyorsan fejlődnek és gyorsan tollasodnak. Számukra megfelelő környezetben kitűnő tojástermelők, tojásaik súlya a 70g-ot is meghaladhatja. A tojások általában barna- vagy krémszínűek, de előfordulnak fehérhéjúak is. Kotlási hajlama gyenge. Egyes vidékeken kiváló téli tojóként tartották számon. Gödöllőn az 1950-es évek elejétől sárga, kendermagos és fehér színben nemesítették. Mai génbanki állományainkban fehér, fekete és kendermagos színben – a magyar tyúkokhoz hasonlóan – önálló fajtaként őrizzük és szaporítjuk.

Fajtaleírás:

Általános jelleg

Testsúly: Kakas: 2,50–3,00 kg
Tojó: 2,00–2,30 kg

A kakas jellemzői:

Fej: Középnagy, gömbölyded. A fej tetejét fedő tollazat szorosan a koponyához tapad és hátul hegyben fut össze.

Csőr: Középhosszú, vastag, mérsékelten ívelt.

Szem: Nagy, tüzes.

Taraj: Az egyszerű taraj középnagyságú, lehetőleg aprón csipkézett.

Arc: Tollatlan.

Füllebeny: Kicsiny, kerekded.

Áll-lebeny: Középhosszú, tojásdad és lelógó.

Nyak: Tollatlan, hosszú és izmos, de sohasem vaskos, ívelése kissé hátrafelé hajló, magasan hordott.

A nyak tövében a törzs tollazata a kondorkeselyűéhez hasonló tollbodorban végződik. (A kopasznyakúságot egyetlen autoszomális gén határozza meg. A tulajdonság a fedett nyakúsággal szemben domináns. Homozigóta kopasznyakúak esetében a nyak teljesen csupasz – ún. csóré nyak –, míg a heterozigóta egyedek esetében elől, a nyak alsó részén – már naposcsibéken is jól megfigyelhető – tollpamacs van, melynek azonban soha, semmi körülmények között sem szabad a nyak hátsó részére terjednie, vagy a nyakat körülfognia.) A bírálat szempontjából csak a tollpamacs nélküli, tehát homozigóta egyedek értékelhetők.

Törzs: Izmos, középnagyságú, tojásdad alakú. A kiálló vérvörös begytől végig a hason, egészen a végéig a törzs csupasz, tollatlan.

Mell: Széles és igen húsos. Az egyenes, hosszú mellcsont fölött a bőr csupasz és azt csak a kétoldalt ráboruló tollazat takarja.

Hát: Széles.

Nyereg: Csak kissé emelkedő.

Szárny: Elég hosszú, erős, majdnem vízszintes tartású.

Farok: Hátrafelé hajló, nem meredek tartású, a tollazat dús, a sarló tollak hosszúak.

Láb: A comb izmos, hosszú. A közepesnél valamivel hosszabb láb tollatlan és finom, de erős csontozatú. Az egyenes, szétálló lábujjak száma négy.

Testtartás: Bátor, élénk.

Tollazat: Szorosan fedő.

A tojó jellemzői:

A nemi különbséget és a kisebb testarányokat leszámítva, a kakaséval egyezik.

Színváltozatok (fajták)

A kopasznyakú erdélyi tyúkot fekete, fehér és kendermagos színben, ma már önálló fajtaként tenyésztik. Mindhárom színváltozatra jellemző, hogy az arc, áll- és füllebeny, a taraj és a fej (különösen annak hátsó része) a kakasnál vérpiros, a tojónál – kivéve a fej hátsó részét, mely mindig vérpiros – kissé halványabb árnyalatú.

Kívánatos, hogy minden színváltozat, de különösen a fekete kopasznyakúak szeme narancspiros és igen tüzes legyen. A sötét szem kerülendő, mert ázsiai jellegre vall.

A fekete, egészen sötétszínű kopasznyakúak csőre sötét palaszínű. A többi, világosabb színváltozaté fehér, sárga, vagy test- azaz rózsaszínű.

A fekete kopasznyakúak, láb- és lábujjszíne sötét palaszínű. Eredetileg a fehér és a kendermagos tollazatúaké hús-, vagyis test- azaz rózsaszínű volt, az 1932. évi leírás szerint a sárga láb, mint lényeges hiba, kifogásolandó volt (a korábbi nemesítés eredményeként ma már elfogadottnak tekinthető).

A fehér erdélyi kopasznyakú tyúk sajátosságai



Cső: Csontfehér.

Szem: Narancsvörös.

Taraj, arc, áll- és füllebeny: Vérpiros. Az áll-lebeny kör alakú.

Láb és lábujj: A lábszár fiatal tyúkoknál hússzínű, idősebeknél csontfehér (újabbban a sárga láb megengedett). A körmök színe csontfehér.

Tollazat: Tiszta fehér, ragyogó, ezüstös zománcú.

A fekete erdélyi kopasznyakú tyúk sajátosságai



Cső: Sötét palaszínű.

Szem: Narancsvörös.

Taraj, arc, áll- és füllebeny: Vérpiros. Az áll-lebeny kör alakú.

Láb és körmök: Sötét palaszínű.

Tollazat: Fekete, acélkékes vagy zöldes zománcozottsággal.

A kendermagos erdélyi kopasznyakú tyúk sajátosságai



Cső: Csontfehér.

Szem: Narancsvörös.

Taraj, arc, áll- és füllebeny: Vérpiros.

Láb: Hússzínű, csontfehér (sárga láb megengedett). A körmök fehérek.

Tollazat: Alapszíne kékesszürke, sötét, fekete színhatású, keskeny keresztávokkal (lásd részletesebben a kendermagos magyar tyúk fajtaleírásánál).